

**KONVENCIJA VIJEĆA EVROPE
O SPRJEČAVANJU I BORBI
PROTIV NASILJA NAD
ŽENAMA I NASILJA
U PORODICI**

Istanbulska
konvencija

SIGURNA OD STRAHA
SIGURNA OD
NASILJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

KOJA JE SVRHA OVE KONVENCIJE?

— Konvencija Vijeća Evrope o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici je najdalekosežniji međunarodni sporazum koji se bavi ovom ozbiljnom povredom ljudskih prava. Cilj joj je nulta tolerancija na ovaj oblik nasilja i kao takva predstavlja veliki korak prema sigurnijoj Evropi i šire.

— Okosnicu ove konvencije čine sprječavanje nasilja, zaštita žrtava i krivično gonjenje prijestupnika. Konvencijom se takođe pokušava promijeniti način razmišljanja pojedinaca tako što bi svi članovi društva, a posebno muškarci i dječaci, promijenili svoje stavove. U suštini, to je ponovni poziv na veću jednakost između žena i muškaraca jer nasilje nad ženama vuče korijene iz nejednakosti između žena i muškaraca u društvu, a opstaje zbog tolerancije i poricanja.

GLAVNA OBILJEŽJA KONVENCIJE

— Nasilje nad ženama je oblik kršenja ljudskih prava i vid diskriminacije. To znači da države odgovaraju ako adekvatno ne reaguju na tu vrstu nasilja.

— Ovo je prvi međunarodni sporazum koji daje definiciju roda. To znači da je priznato da žene i muškarci nisu samo po biološkim odlikama žene ili muškarci, već i da rod označava društveno određenu kategoriju kojom se ženama i muškarcima određuju njihove uloge i ponašanje. Istraživanje je pokazalo da određene uloge i ponašanje mogu doprinijeti tome da se nasilje nad ženama smatra prihvatljivim.

— Genitalno sakaćenje žena, prinudni brakovi, proganjanje, prinudni pobačaji i prinudna sterilizacija se ovom konvencijom kvalifikuju kao krivični krivična djela. To znači da će države, po prvi put, morati uvesti ove vrste krivičnih djela u svoj pravni sistem.

— Poziva se na uključivanje svih relevantnih državnih agencija i službi kako bi se pitanje nasilja nad ženama i nasilja u porodici rješavalo na koordinirani način. To znači da agencije i nevladine organizacije ne bi trebale djelovati same, već bi trebale izraditi protokole za saradnju.

KOJE SU OBAVEZE DRŽAVA U SKLADU SA KONVENCIJOM?

SPREČAVANJE

- ▶ promjena stavova, rodni uloga i stereotipa u kojima je nasilje nad ženama prihvatljivo;
- ▶ obuka stručnjaka koji rade sa žrtvama;
- ▶ podizanje svijesti o različitim oblicima nasilja i njihovim traumatičnim posljedicama;
- ▶ uvođenje nastavnih materijala o jednakosti u nastavni plan i program na svim nivoima obrazovanja;
- ▶ saradnja sa nevladinim organizacijama, sredstvima javnog informisanja i privatnim sektorom kako bi se dosegla javnost.

ZAŠTITA

- ▶ osigurati da sve mjere u osnovi uzimaju u obzir potrebe i sigurnost žrtve;
- ▶ ustanoviti posebne službe za podršku koje će pružati zdravstvenu pomoć, kao i psihološko i pravno savjetovanje žrtvama i njihovoj djeci;
- ▶ otvoriti dovoljan broj sigurnih kuća i uvesti besplatnu telefonsku liniju za pomoć koja je otvorena 24 sata.

KRIVIČNO GONJENJE

- ▶ osigurati da se nasilje nad ženama kriminalizuje i adekvatno kazni;
- ▶ osigurati da se kultura, običaji, vjera ili takozvana "čast" ne smatraju opravdanjem za bilo koje nasilno djelo;
- ▶ osigurati da žrtve imaju pristup posebnim mjerama zaštite tokom istrage i sudskog postupka;
- ▶ osigurati da agencije za provedbu zakona pravovremeno djeluju po pozivima za pomoć, te da adekvatno upravljaju opasnim situacijama.

INTEGRISANJE POLITIKA

- ▶ osigurati da sve gore navedene mjere čine sastavni dio sveobuhvatne i koordinirane politike, te da ponude holistički odgovor na nasilje nad ženama i nasilje u porodici.

NA KOGA SE KONVENCIJA ODNOSI?

— Konvencija se odnosi na sve žene i djevojčice, bilo kog porijekla, bez obzira na njihovu dob, rasu, vjeroispovijest, društveno porijeklo, imigrantski status ili seksualno opredjeljenje. Konvencijom se prepoznaje da postoje određene grupe žena i djevojčica koje su često izložene većem riziku da budu žrtve nasilja, te države trebaju osigurati da se njihove posebne potrebe uzmu u obzir. Države se takođe podstiču da primjenjuju konvenciju i na ostale žrtve nasilja u porodici, kao što su muškarci, djeca i starije osobe.

ŠTA SE KRIMINALIZU JE KONVENCIJOM?

— Konvencijom se od zemalja članica očekuje da kriminalizuju ili na drugi način sankcionišu sljedeće oblike ponašanja:

- ▶ nasilje u porodici (fizičko, seksualno, psihičko ili ekonomsko nasilje);
- ▶ proganjanje;
- ▶ seksualno nasilje, uključujući silovanje;
- ▶ seksualno uznemiravanje;
- ▶ prinudni brak;
- ▶ genitalno sakaćenje žena;
- ▶ prinudni pobačaj i prinudnu sterilizaciju.

— Na ovaj način se šalje jasna poruka da nasilje nad ženama i nasilje u porodici nisu privatna stvar. Naprotiv, da bi se naglasilo koliko je traumatično nasilje unutar porodice, počiniocima čija je žrtva bračni drug, partner ili član porodice se može izreći strožija kazna.

KAKO SE PRATI PROVEDBA KONVENCIJE?

— Konvencijom se uspostavlja mehanizam za praćenje kojim će se ocjeniti u kojoj mjeri se odredbe konvencije sprovode u praksi. Ovaj mehanizam za praćenje se sastoji od dva stuba: Ekspertske grupe za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (tzv. GREVIO), nezavisnog stručnog tijela, i Komiteta članica, političkog tijela koje čine zvanični predstavnici država potpisnica konvencije. Njihovi nalazi i preporuke će pomoći da države članice poštuju konvenciju i zagarantovati dugoročni učinak konvencije.

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int

BOS

www.coe.int

Vijeće Evrope je glavna organizacijaza zaštitu ljudskih prava na kontinentu. Od njegovih 47 država članica, 28 su istovremeno i članice Evropske unije. Sve države članice Vijeća Evrope su potpisale Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum koji ima za cilj da zaštiti prava čovjeka, demokratiju i pravnu državu. Evropski sud za ljudska prava kontroliše implementaciju Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE